

**Dr. fra Bono Vrdoljak, PLODOVI LJUBAVI I ŽRTVE,
prinosi iz povijesti, kulture i arheologije,
naklada: Franjevački muzej i galerija Gorica,
Livno 2000., 311 str.**

Među znanstvenim publikacijama tiskanima u posljednjem desetljeću iz oblasti povijesti, kulture i arheologije od širega regionalnog značaja livanjskog kraja posebnu pozornost privlači zbornik radova dr. fra Bone M. Vrdoljaka pod nazivom *Plodovi ljubavi i žrtve*, u izdanju Franjevačkog muzeja i galerije Gorica Livno, tiskane 2005. god. Knjiga je izdana prigodom 75. godišnjice života i završetka aktivnog rada u Franjevačkom muzeju i galeriji Gorica Livno, u znak zahvalnosti Boni Vrdoljaku za njegov veliki doprinos u istraživanju i očuvanju kulturne baštine livanjskoga kraja.

Prema sadržaju zbornik je podijeljen u nekoliko cjelina:

Uvodni dio: Franjevački samostan sv. Petra i Pavla u Gorici kraj Livna - žarište hrvatske kulture i čuvar kulturne baštine.

Prvi dio: Povijest

1. Apostolski vikarija 1735.-1881.;
2. Crkveno-vjerske prilike u BiH za Karaulina života, s posebnim osvrtom na livanjski kraj;
3. Katolička Crkva na prostorima Grahova kroz povijest, župa Grahovo;
4. Župa Glamoč, s pogledom na njezinu prošlost i sadašnjost.

Drugi dio: Arheološka problematika

1. Franjevački muzej i galerija Gorica u Livnu;
2. Rešetarica - bogato arheološko nalazište i gospodarsko sjedište;
3. Starokršćanska bazilika i srednjovjekovna nekropola na Rešetarici kod Livna;
4. Franjevački samostan sv. Ive u Livnu u tijeku 14. i 15. st.;
5. Srednjovjekovni spomenici s natpisom na groblju sv. Ive u Livnu.

Treći dio: Iz muzejskih zbirki

1. Livno u kolijevci Hrvatske;
2. Čuvar livanjskog kulturnog blaga;
3. Crkveno zvono na Sahat kuli;
4. Avionske bombe iskopale spomenik.

Prema stručnom predgovoru ove publikacije tri su temeljne odrednice ovoga znanstvenog djela: povijesna, crkveno-vjerska i šira kulturološka. Autor ove knjige fra Bono Vrdoljak znatan dio svoga života posvetio je religijsko-prosvjetiteljskom i pastoralnom radu u okviru franjevačke provincije Bosne Srebrene, koja se prostire u dvjema biskupijama: banjolučkoj i vrhbosanskoj. Prvo je djelovao u Sarajevu a kasnije na širem livanjskom području. U prvom desetljeću svoje svećeničke karijere fra Bono je istražio povijest Apostolskog vikarijata u Bosni od 1735. do 1881. god., što je obranio kao svoj doktorski rad na Teološkom fakultetu u Ljubljani 1961. god. Zbog specifičnih okolnosti ovaj rad do sada nije bio publicira, pa ga je autor tiskao u ovom svom zborniku i poslužit će budućim istraživanjima ove zanimljive crkvene problematike 18. i 19. št. u BiH.

Unutar prvog dijela publikacije pod naslovom *Župa Bosansko Grahovo* autor je objavio kraći stručni prilog ranije objavljen u *Zborniku Hrvati Dinare*, 1999. god. Također na kraju ovog dijela zbornika autor je objavio kraći stručni prilog davno napisanog seminarskog rada na Teološkom fakultetu u Ljubljani 1959. god. pod naslovom *Župa Glamoč*.

U drugom dijelu zbornika obrađena je kompleksna arheološka problematika Livna i širega područja Livanjskog polja. U stručnom i znanstvenom tekstu od stotinu stranica autor je objavio dva veća rada o poznatom arheološkom lokalitetu starokršćanskoj bazilici Rešetarici na Bušku blatu. Pored toga objavljeni su rezultati arheoloških istraživanja srednjovjekovnog franjevačkog samostana i staroga groblja sv. Ive u Livnu. Naročito zanimljiv prilog u ovom dijelu zbornika odnosi se na povijest formiranja muzejskih zbirki i knjižnice koji datiraju od vremena gradnje crkve i samostana na Gorici kod Livna, s detaljnim osvrtom na obimne zahvate na uređenju, izgradnji, prezentaciji i otvaranju novog Muzeja i galerije na Gorici u Livnu. Posebne zasluge u osnivanju ove muzejske institucije od širega bosansko-hercegovačkog značaja pripadaju dr. fra Boni M. Vrdoljaku.

U trećem dijelu ovoga zbornika pod nazivom *Iz muzejskih zbirki* autor je objavio niz kraćih stručnih priloga koji uglavnom obrađuju povijesno-muzeološku problematiku sa širega livanjskog područja.

Kao višegodišnji istraživač starije prošlosti i kulturno-povijesnog naslijeđa livanjskog kraja meritorno tvrdim da je ova knjiga iznimno veliki doprinos u rasvjetljavanju povijesti šire regije koja je desetljećima bila i ostala dugo vremena nedovoljno istražena. Zbog svega autor ove knjige dr. fra Bono Vrdoljak zaslužuje veliko priznanje.

Mr. Anđelko Zelenika